

ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕೆರೆ ಸಮೀಳನ

18 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಯೋಜನೆ | ತಿರಸಿಗೆ 8ನೇ ಬಾರಿ ಆತಿಥ್ಯ | ಜಲಮೂಲ ರಕ್ಷಣೆ ಜಾಗೃತಿಗೆ ನಾಳೆಯಿಂದ ಸಮೀಳನ

• ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಹೆಗಡೆ

ಕನ್ನಡಪ್ರಭ ವಾರ್ತೆ, ಶಿರಸಿ, ನ. 11
ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ತಾಣವಾಗಿದ್ದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಂತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯ ಪದೇ ಪದೇ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿದೆ. ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳು ಒತ್ತುತ್ತಿವೆ. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೆ ಹಾಹಾಕಾರ ಏಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಕೆರೆ ಸಮೀಳನ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಕಳೆದ 18 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆರೆ ಸಮೀಳನ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಕೆರೆ ಸಮೀಳನಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದೆ. ಪ್ರಥಮ ಕೆರೆ ಸಮೀಳನ 1998ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಈಗ ತಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವ ಸಮೀಳನ 8ನೆಯದ್ದು. ಒಡಿತಾದ ಭುವನೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಕೆರೆ ಸಮೀಳನ ನಡೆಯಿತು. ಕೇರವದ ಕೊಚ್ಚಿಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೆಂಗಳೂರು ಹಿಗ್ಗೆ ದೇಶದ ವಿವಿಧೆಡೆ ನಡೆದ ಸಮೀಳನದ ಫಲಶ್ರುತಿ ಉತ್ತಮ ಫಲಿತಾಂಶ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಫಲವಶಾದ ಭೂಮಿಗಳು ಬರಡಾಗುತ್ತಿವೆ. ಜಿಗು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಬಂಜರಾಗುತ್ತಿವೆ. ಜಲಮೂಲಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಪಾಯ ನಮ್ಮದುರಿಗಿದೆ. ಕೆರೆಗಳ ಹೂಳು ತುಂಬುತ್ತಿವೆ, ಮಲಿನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಅತಿಕ್ರಮಣಕೊಳ್ಳಗಾಗುತ್ತಿವೆ. ಶೇ. 50ರಷ್ಟು ಕೆರೆಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಕೆರೆಯ ಮಹತ್ವದ ಅರಿವು ಉಂಟಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೆರೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಠಿಣ ನಿಲುವು ತಳೆಯ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ-ಲಕ್ಷ ಅಂದೋಲನ, ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ, ಸ್ವರ್ಣವಲ್ಲಿ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ, ಭೈರುಂಭಯ ಶಾರದಾಂಬಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ, ಶಿರಸಿಯ ಲಯನ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ, ಶೀಲೇಪ್ಪಯ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಅರಣ್ಯ ಸಮಿತಿ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಈ ಸಲದ ಕೆರೆ ಸಮೀಳನ ಸೋಂದಾ

ಬೇಡಿ ನದಿಯಂತಹ ನದಿಯೇ ಮಲಿನಗೊಂಡು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಬಾರದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪಿದೆ. ಕಾಡು ನಾಶ, ಜಲ ನಾಶ, ಭೂಮಿಗೆ ಕನ್ನ ಹಾಕುವ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ವಾತಾವರಣ ಹದಗೆಡುತ್ತಿದೆ.

ಸ್ವರ್ಣವಲ್ಲಿ ಮಠದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜನೆಗೊಂಡಿದೆ. ಸ್ವರ್ಣವಲ್ಲಿ ಮಠದಲ್ಲಿ ಸಮೀಳನಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ದೊರೆತರೆ, ಎರಡನೇ ದಿನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತಿರಸಿಯ ಲಯನ್ಸ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆವಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿದೆ. ಮೂರನೇ ಮತ್ತು ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭ ಭೈರುಂಭಯ ಶಾರದಾಂಬಾ ಪೌಡಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು ಸಮೀಳನದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮೂರು ದಿನವೂ ಮೂರು ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮೀಳನ ಆಯೋಜನೆಗೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಭವಿಷ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿದೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೆರೆಗಳಿದ್ದವು, ಈಗಿಷ್ಟಿವೆ. ಕಣ್ಮರೆಯಾದ ಕೆರೆಗಳಷ್ಟು, ಅತಿಕ್ರಮಣಕೊಳ್ಳಗಾಗದ ಕೆರೆಗಳು, ಹೂಳು ತುಂಬಿರುವ ಕೆರೆಗಳು, ತ್ಯಾಜ್ಯ ತುಂಬಿರುವ ಕೆರೆಗಳು, ಬಳಕೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ

ಅತ್ಯಾಚಾರವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನಲುಗಿಸಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅದಷ್ಟೋ ಜಲಮೂಲಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿವೆ. ಬೇಡಿ ನದಿಯಂತಹ ನದಿಯೇ ಮಲಿನಗೊಂಡು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಬಾರದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪಿದೆ. ಕಾಡು ನಾಶ, ಜಲ ನಾಶ, ಭೂಮಿಗೆ ಕನ್ನ ಹಾಕುವ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ವಾತಾವರಣ ಹದಗೆಡುತ್ತಿದೆ. ಅದೇಶ ನಡೆಸುವವರಿಗೆ ನದಿ ತಿರುವಿನಂತಹ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಗಳೇ ಬೇಕು. ಕೆರೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳೇ ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಜಲಾನಯನ ಇಲಾಖೆಗಳು ಅನ್ವೇಷಣಾತ್ಮಕ ಇಂಗು ಗುಂಡಿ, ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತಗೊಂಡಿವೆ. ಇವೂ ಕಡತಗಳಲ್ಲಷ್ಟೇ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ನಿಗದಿತ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ದಾವುಲೆಯೂ ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ. ಫಲಿತಾಂಶ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ.

ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಲಿ: ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಳಹದಿ ಮೇಲೆ ಇಂಗುಗುಂಡಿಗಳ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಕೆರೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಯೋಜನೆ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕೆರೆ ಹೂಳು ತೆಗೆಯುವುದರಲ್ಲೂ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ, ಅವ್ಯವಹಾರ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಾಸನೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ಹಳೆಯ ಕೆರೆಗಳ ಪುನಶ್ಚೇತನಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ವರ್ಷ ತುಂಬುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನೀರು ಸೋರಿಹೋಗುವ ಸ್ಥಿತಿ. ಸರ್ಕಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಡಿ ಕೆರೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಿನ್ನಡೆ ಆಗಿದೆ. ಶಾಸಕರು, ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಅನುದಾನದಿಂದ ನಿಧಿ ಬಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆರೆ ವಿರ ಮೇಲೆ ನಾಮಫಲಕ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಗುದ್ದಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳ ಕೆರೆಯತ್ತ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿಯೂ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಬದ್ಧತೆಗೆ ಹಾಳು ಬೀಳುತ್ತಿರುವ ಕೆರೆಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಗ್ರಾಮ ಸದಸ್ಯನಿಂದ ಸಂಸದರವರೆಗೂ ಕೆರೆಗಳ

ವರ್ಷದಿಂದ ತಯಾರಿ

ಕೆರೆಗಳೆಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಕೆರೆ ಸಮೀಳನದ ಪೂರ್ವ ತಯಾರಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಅವರಿಂದಲೇ ಅಧ್ಯಯನ ವರದಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರ, ನೀರಿನ ಮೂಲ ಸೇರಿದಂತೆ ನೀರಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜಲಚರಗಳ ಅಧ್ಯಯನವೂ ನಡೆದಿದೆ. ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಮಲಿನಗಳಿಂದಾಗಿ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಬಾವಿಯ ನೀರು, ಜನಜೀವನದ ಆರೋಗ್ಯ ಈ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಕಲೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲೊಬ್ಬರು, ಇಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಕೆರೆಗಳು ಅಥವಾ ನೀರಿನ ಕುರಿತು ಕಾಳಜಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅಷ್ಟೇ.

ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ನಾಮಫಲಕ ಮತ್ತು ಗುದ್ದಲಿ ಪೂಜೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವ ಪರಿಣಾಮ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ತಳದಲ್ಲಿ ಮಲಿನಾನಿಲನಿ ನೀರಿಂಗಾಗಿ ಹಾಹಾಕಾರ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ನೀರಿನ ಭಂಡಾರವೇ ಬಂದಿರಲಿರುವ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಕೊಡುಗೆಯೂ ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯಂತಹ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗದವರು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಅಂದೋಲನವನ್ನೇ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತನ್ನೂಲಕ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಪರಿಶುದ್ಧ ಗಾಳಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಸುಂದರ ಪರಿಸರ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕನಸು ಹೊತ್ತು ಮುಂದಡಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತದ ಅಗತ್ಯ.